

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.11.2023
COM(2023) 719 final

ANNEXES 1 to 2

ANEXE

la

Propunerea de recomandare a Consiliului

„Europa în mișcare” – oportunități de mobilitate în scopul învățării pentru toți

{SWD(2023) 719 final} - {SWD(2023) 720 final}

ANEXA I

Un cadru de politică pentru mobilitatea cadrelor didactice

Comunicarea Comisiei din 2020 privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025¹ prevede că Comisia „va colabora cu statele membre și cu persoanele interesate pentru a elabora un cadru de politică pentru creșterea numărului și a calității oportunităților de mobilitate în scopul învățării pentru profesori în Europa, pe baza necesităților lor efective de mobilitate”.

Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) include acțiuni specifice pentru domeniul prioritar referitor la cadre didactice și formatori. Printre acestea se numără și explorarea posibilității de a elabora un cadru de politică pentru mobilitatea cadrelor didactice.

Motivul acestui mandat îl constituie existența unor provocări specifice cu care se confruntă cadrele didactice, provocări analizate, de asemenea, în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta propunere.

Acest cadru prezintă un set de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare la nivel școlar, local, regional și la nivel de sistem în vederea abordării obstacolelor din calea mobilității cadrelor didactice identificate în statele membre ale UE. Ambiția acestuia este de a servi drept sursă de inspirație pentru părțile interesate care doresc să elaboreze propriile strategii de mobilitate a cadrelor didactice, în conformitate cu sistemele lor respective. Acesta completează și oferă detalii suplimentare privind acțiunile specificate în Concluziile Consiliului privind sporirea mobilității cadrelor didactice și a formatorilor în timpul educației și formării lor inițiale și continue și privind valorificarea mobilității cadrelor didactice în școli și în comunități. Concluziile Consiliului evidențiază impactul pozitiv al mobilității în scopul învățării în străinătate asupra dezvoltării profesionale a cadrelor didactice, precum și asupra sistemelor de învățământ, identificând totodată obstacolele din calea mobilității. Prezenta anexă răspunde necesității de a depăși aceste obstacole pentru ca mobilitatea cadrelor didactice să devină un standard atât în formarea inițială, cât și în dezvoltarea profesională continuă a acestora.

Ideea de bază este că mobilitatea cadrelor didactice în scopul învățării ar trebui să constituie o parte esențială a formării inițiale și a dezvoltării profesionale a acestora, poate spori atractivitatea acestei profesii și reprezintă o piatră de temelie în dezvoltarea în continuare a școlilor și a sistemelor de educație și formare în vederea realizării Spațiului european al educației.

Comisia va ajuta statele membre, în special prin schimbul de bune practici și prin învățarea reciprocă, să pună în aplicare mecanismele și măsurile necesare menționate în prezentul document; Comisia se va baza pe bunele practici elaborate în cadrul programului Erasmus+, cum ar fi Academiiile Erasmus+ pentru cadrele didactice, care urmăresc să sprijine cadrele didactice la începutul carierei și să consolideze dezvoltarea profesională a acestora.

Părțile interesate de la nivel școlar, regional, local și de sistem pot realiza obiectivele generale prezentate mai sus prin:

¹ [COM\(2020\) 625 final](#).

1. INTEGRAREA MOBILITĂȚII ÎN FORMAREA ÎNIȚIALĂ ȘI ÎN DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE

(a) Formarea inițială

- integrarea mobilității favorabile incluziunii și echilibrate din punctul de vedere al genului în formarea inițială a cadrelor didactice, ca parte puternic recomandată a programelor lor de învățământ;
- recunoașterea mobilității în scopul învățării ca făcând parte integrantă din formarea inițială a cadrelor didactice, în special misiunile de predare în străinătate ca fiind echivalente cu formarea în școală într-o instituție națională de educație și formare;
- alocarea unor perioade („ferestre de mobilitate”) pe parcursul unui an universitar din cadrul oricărei formări inițiale a cadrelor didactice, astfel încât viitoarele cadre didactice să poată participa cu ușurință la perioadele de mobilitate, fără a le fi afectate studiile;
- includerea în programele de formare inițială a cadrelor didactice a unor module dedicate dobândirii competențelor necesare pentru petrecerea unor perioade de mobilitate în scopul învățării în străinătate (de exemplu, competențe lingvistice, mediere interculturală, competențe digitale).

(b) Dezvoltarea profesională continuă

- recompensarea formală a cadrelor didactice care petrec o perioadă de mobilitate în străinătate și recunoașterea rezultatelor ca o parte legitimă și valoroasă a activităților lor profesionale;
- identificarea și integrarea ferestrelor de mobilitate în anul școlar, atunci când trimiterea și primirea cadrelor didactice și a viitoarelor cadre didactice este adecvată și ușor de pus în aplicare și absența acestora este suplinită de alte cadre didactice, dacă este necesar;
- încheierea de acorduri bilaterale la nivel național sau, după caz, regional pentru a oferi soluții, în special cu privire la recunoașterea și comparabilitatea competențelor dobândite (de exemplu, printr-un cadru comun de calitate și prin utilizarea terminologiei standardizate în materie de competențe disponibilă la nivel european);
- sprijinirea școlilor cu resurse adecvate și proceduri flexibile prin care absența cadrelor didactice care participă la mobilitate să fie suplinită temporar.

2. ÎMBUNĂȚĂȚIREA COOPERĂRII LA NIVEL LOCAL PRIN DEZVOLTAREA ȘI PUNEREA ÎN APLICARE A UNEI ABORDĂRI STRATEGICE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MOBILITATEA CADRELOR DIDACTICE:

(a) Integrarea mobilității cadrelor didactice în dezvoltarea generală a școlilor

- încurajarea responsabililor de elaborarea politicilor, a directorilor unităților de învățământ, a formatorilor cadrelor didactice și a părților interesate relevante să stabilească modalitățile prin care mobilitatea în scopul învățării, inclusiv mobilitatea cadrelor didactice – indiferent de experiența lor pedagogică și de gen – poate fi integrată în strategia de dezvoltare a școlilor;
- definirea obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung pentru integrarea mobilității în scopul învățării în strategia generală de dezvoltare a unităților de învățământ, inclusiv trimiterea și primirea cadrelor didactice (inclusiv a celor care urmează

cursuri de formare și a altor categorii de personal școlar), și în proiecte de cooperare cu organizații din străinătate (inclusiv cooperare online);

- adoptarea unei strategii progresive în vederea realizării acestor obiective, începând cu utilizarea instrumentelor și platformelor digitale, cooperarea bilaterală și cooperarea cu regiunile transfrontaliere;
- promovarea cooperării dintre școlile din aceeași zonă sau regiune pentru a facilita suplینirea cadrelor didactice care participă la programe de mobilitate în scopul învățării;
- valorificarea sistemului local al organizațiilor implicate în educație și formare pentru a găsi parteneri în străinătate;
- crearea de rețele de instituții participante între statele membre pentru a dezvolta un sistem de mobilitate a cadrelor didactice bazat pe registrele autorităților locale, regionale și naționale din domeniul educației, consorțiile școlare, comunitatea eTwinning și alte rețele existente;
- consolidarea mobilității cadrelor didactice prin îmbunătățirea competențelor lingvistice ale acestora, prin sporirea metodelor inovatoare de predare și învățare a limbilor și prin introducerea multilingvismului la clasă.

(b) Alocarea resurselor necesare

- alocarea de personal dedicat (coordonatori de mobilitate) pentru pregătirea și punerea în aplicare a proiectelor și activităților de mobilitate, inclusiv îndrumarea cadrelor didactice care participă la activități de mobilitate, sprijinirea instituțiilor de primire și de trimitere și gestionarea procedurilor de logistică și administrative, cum ar fi cazarea, impozitarea veniturilor și securitatea socială la nivelul cel mai adecvat (școli, autorități locale din domeniul educației și formării);
- punerea în comun a resurselor la nivelul autorităților locale din domeniul educației și formării pentru a face față sarcinii administrative pe care o implică pregătirea și gestionarea proiectelor de mobilitate, în special pentru a le permite școlilor cu cele mai puține mijloace să participe la activități de mobilitate în scopul învățării;
- îmbunătățirea capacității instituțiilor de educație și formare de a găzdui și de a beneficia de activități de mobilitate atât ale cadrelor didactice și ale formatorilor în exercițiu, cât și ale celor viitori, valorificând pe deplin cooperarea cu Academia Erasmus+ pentru cadrele didactice;
- recunoașterea și recompensarea activității personalului care sprijină oportunitățile de mobilitate la fața locului;
- sprijinirea școlilor active în proiecte de mobilitate, oferindu-le resurse suplimentare;
- promovarea sinergiilor cu alte fonduri locale, naționale și ale UE, în special cu Fondul social european Plus și cu Fondul european de dezvoltare regională, pe lângă Erasmus+.

3. PROMOVAREA BENEFICIILOR MOBILITĂȚII ÎN SCOPUL ÎNVĂȚĂRII ȘI SPRIJINIREA ACESTEIA PRIN ASIGURAREA FORMĂRII NECESARE

- sensibilizarea factorilor de decizie de la toate nivelurile sistemului de învățământ (în special a directorilor unităților de învățământ și a altor manageri de la nivel local și regional) cu privire la beneficiile mobilității transfrontaliere în scopul învățării pentru

personalul didactic și la impactul acestora asupra dezvoltării organizațiilor, inclusiv sprijinirea elevilor în dobândirea de competențe lingvistice;

- formarea directorilor unităților de învățământ (inclusiv prin observare directă la locul de muncă în străinătate) cu privire la dezvoltarea școlilor sprijinită de mobilitatea în scopul învățării în străinătate;
- crearea de stimulente și valorificarea activității directorilor unităților de învățământ care implică școlile și personalul lor în proiecte de mobilitate;
- valorificarea și promovarea efectelor pozitive ale acestor experiențe pentru cadrele didactice, elevi și dezvoltarea școlilor și a învățământului școlar la nivel local, regional și național.

ANEXA II

Un cadru de politică pentru mobilitatea ucenicilor

Din 2010, uceniciile² reprezintă un element central al politicilor europene în domeniul educației și formării profesionale, începând cu Comunicatul de la Bruges și reiterat în 2020 prin Declarația de la Osnabrück și Recomandarea Consiliului privind educația și formarea profesională. De atunci, prioritățile de politică specifice au evoluat și includ în prezent transformarea în realitate a mobilității transfrontaliere în scopul învățării și pentru ucenici. Mobilitatea ucenicilor aduce beneficii clare tinerilor în ceea ce privește formarea și capacitatea de inserție profesională, întreprinderilor prin extinderea competențelor angajaților, precum și societății în ansamblu. Aptitudinile și competențele pe care le poate oferi mobilitatea transfrontalieră (de exemplu, competențe interculturale, organizaționale, lingvistice și alte competențe transferabile sau competențe specifice într-un domeniu tehnic care nu sunt disponibile în întreprinderea/instituția de trimitere) nu pot fi învățate acasă. Cu toate acestea, din cauza mai multor obstacole specifice, cum ar fi complexitatea obligațiilor legale legate de statutul administrativ al ucenicilor, vârsta mică a acestora, diversitatea programelor de ucenicie și a programelor de învățământ naționale, precum și riscul pierderii de productivitate cu care se confruntă angajatorii, ucenicii au acces limitat la experiențe de mobilitate în scopul învățării. Prezenta anexă propune instituirea unui cadru strategic la nivel național pentru a facilita mobilitatea ucenicilor la nivel de sistem, la nivel individual și la nivel de întreprindere. Aceasta se bazează pe dispozițiile Recomandării Consiliului privind un Cadru european pentru ucenicii de calitate și eficiente.

Statelor membre li se recomandă să instituie un cadru de sprijinire a mobilității ucenicilor în cadrul educației și formării profesionale (EFP), pe baza următoarelor principii:

1. CERINȚE LA NIVEL DE SISTEM PENTRU FACILITAREA MOBILITĂȚII UCENICILOR

- (a) Includerea mobilității ucenicilor în strategia națională de internaționalizare pentru educație și formare și în strategiile sectoriale (economice) – aceasta poate include o abordare progresivă care să se bazeze pe mobilitatea pe termen scurt, pe mobilitatea în regiunile transfrontaliere sau în sectoarele selectate sau să promoveze programe de mobilitate colectivă sau prin rotație pe termen scurt;
- (b) Promovarea internaționalizării prin valorificarea know-how-ului centrelor de excelență profesională care pun în legătură furnizorii de EFP de referință din statele membre, încurajează cooperarea, inclusiv cu o gamă largă de părți interesate, și depun eforturi pentru a dezvolta programe de învățământ și calificări de înaltă calitate axate pe nevoile sectoriale în materie de competențe și pe provocările societale. Centrele de excelență profesională lucrează la un set de activități, care includ integrarea mobilității cursanților în programele de învățământ, precum și îmbunătățirea calității și a oportunităților de mobilitate a cursanților în străinătate.

² În temeiul [Recomandării Consiliului 2018/C din 15 martie 2018 privind un Cadru european pentru ucenicii de calitate și eficiente \(europa.eu\)](#), schemele de ucenicie înseamnă schemele formale de educație și formare profesională care:

- a) combină învățarea în cadrul instituțiilor de educație sau de formare cu învățare semnificativă la locul de muncă în întreprinderi și alte locuri de muncă;
- b) conduc la calificări recunoscute la nivel național;
- c) se bazează pe un acord care stabilește drepturile și obligațiile ucenicului, ale angajatorului și, după caz, ale instituției de educație și formare profesională; și
- d) presupun remunerarea sau compensarea în alt mod a ucenicului pentru componenta de muncă desfășurată la locul de muncă.

Acestea acționează ca motoare pentru excelență și inovare și promovează un rol proactiv al EFP în dezvoltarea economică locală și regională;

- (c) Alocarea de personal dedicat (ambasadori, puncte focale, coordonatori de mobilitate) la nivel local și național pentru a facilita și a crește gradul de sensibilizare cu privire la mobilitatea ucenicilor în ceea ce privește diversele programe naționale și regionale și pentru a oferi sprijin pentru pregătirea și punerea în aplicare a proiectelor și activităților de mobilitate, inclusiv îndrumarea ucenicilor, sprijinirea instituțiilor de primire și de trimitere și gestionarea procedurilor de logistică și administrative;
- (d) Promovarea unui sistem de mobilitate pentru ucenicii prin crearea, printre altele, a unor rețele noi sau prin consolidarea celor existente între angajatori, furnizorii de EFP, serviciile publice de ocupare a forței de muncă și partenerii sociali, bazându-se pe inițiativele existente, cum ar fi Alianța europeană pentru ucenicii;
- (e) Introducerea în programa de învățământ a unor mecanisme pentru a facilita mobilitatea ucenicilor fără a le afecta finalizarea studiilor și pentru a recunoaște rezultatele învățării dobândite în străinătate (de exemplu, prin includerea în programa de învățământ a unui modul referitor la mobilitate sau prin introducerea învățării la distanță, acolo unde este necesar și posibil);
- (f) Asigurarea accesului facil la informații privind cerințele juridice și administrative pentru mobilitatea ucenicilor legate de compensațiile și statutul juridic al ucenicilor mobili;
- (g) Reducerea sarcinii administrative în procesul de depunere a cererilor și accelerarea procedurilor de obținere a vizelor și permiselor de ședere pentru ucenicii resortisanți ai țărilor terțe care sosesc în UE, după caz și în conformitate cu Directiva (UE) 2016/801;
- (h) Încurajarea încheierii de acorduri bilaterale privind mobilitatea ucenicilor cu alte state membre și cu țări terțe (sau regiuni, dacă este cazul) pentru eliminarea oricăror obstacole persistente și pentru recunoașterea și asigurarea comparabilității competențelor dobândite (de exemplu, printr-un cadru comun de calitate care să vizeze aspectele naționale specifice legate de mobilitatea ucenicilor și de sistemele de ucenicie din cele două țări);
- (i) Implicarea partenerilor sociali în toate etapele elaborării, punerii în aplicare și monitorizării strategiilor și programelor de mobilitate a ucenicilor.

2. SPRIJINUL PENTRU UCENICI

- (a) Organizarea mobilității într-un mod favorabil incluziunii, oferind sprijin specific persoanelor cu handicap și persoanelor cu mai puține oportunități;
- (b) Completarea granturilor Erasmus+ cu fonduri suplimentare pentru a acoperi costurile mobilității ucenicilor;
- (c) Promovarea mecanismelor și instrumentelor pedagogice pentru a sprijini mobilitatea ucenicilor, de exemplu prin învățarea la distanță, pentru a elimina disparitățile în structura duală a învățării și formării;
- (d) Asigurarea unui sprijin și a unei informări sporite pentru ucenici, inclusiv sprijin pentru pregătirea lingvistică (elaborarea de materiale specifice de învățare a limbilor pentru anumite profesii în limba țărilor-gazdă);
- (e) Elaborarea de măsuri de însoțire pentru ucenicii care se deplasează în străinătate, de exemplu prin dezvoltarea unui sistem de mentorat pentru faza pregătitoare,

asigurarea mobilității virtuale în faza pregătitoare (pentru a completa mobilitatea fizică) și pe perioada petrecută în străinătate sau sprijinirea ucenicilor la întoarcere în procesul de reintegrare în mediul lor de lucru și de utilizare a competențelor nou dobândite;

- (f) Promovarea oportunităților pentru ucenici în școlile EFP, inclusiv a oportunităților oferite prin Erasmus+ și programele de mobilitate internațională, prin intermediul unei rețele dedicate de consilieri și al platformelor de comunicare socială;
- (g) Promovarea oportunităților pentru ucenici oferite pe portalul online EURES pentru a sprijini tranziția cursanților mobili către piața muncii.

3. SPRIJINUL PENTRU ÎNTREPRINDERI

- (a) Oferirea de stimulente financiare angajatorilor drept compensație pentru perioada petrecută de ucenici în străinătate, precum și ucenicilor pentru a se întoarce la angajatorul de la care au plecat (de exemplu, un bonus la finalizarea programului, o subvenție salarială dacă sunt angajați după absolvire);
- (b) Acordarea de asistență specifică angajatorilor, în special întreprinderilor mici și mijlocii, de exemplu prin sprijinirea creării de rețele de intermediari între țara-gazdă și țara de origine, de preferință la nivel sectorial, pentru a sprijini întreprinderile în ceea ce privește aspectele organizatorice și cerințele juridice;
- (c) Promovarea colaborării transfrontaliere între serviciile publice de ocupare a forței de muncă (SPOFM) și angajatori prin măsuri care să le ofere ucenicilor oportunități de formare profesională în străinătate în sectoarele afectate de dubla tranziție; sprijinirea colaborării transfrontaliere între SPOFM și asociațiile patronale în vederea abordării deficitului de competențe în profesiile legate de tranziția verde și cea digitală prin intermediul programelor de ucenicie; luarea în considerare a unor parteneriate regionale transfrontaliere între SPOFM ca punct de plecare;
- (d) Promovarea oportunităților Erasmus+ și a Alianței europene pentru ucenicii în rândul întreprinderilor, evidențiind beneficiile primirii și trimiterii ucenicilor în cadrul unor programe de mobilitate.